

Autor: Bojan Baća

Nema(mo) izbora van glasačkog listića?

Iliti: Kako predizborna kampanja izgleda u dijaspori

Demokratska partija socijalista

Kampanja u tri „sigurna koraka“: prvi korak, spremite promo-materijal koji pokazuje kako DPS ima Mila i samo Mila (odnosno da „DPS bez Mila“ ne vrijedi ni pišljiva boba); drugi korak, pustiti u etar partijsku vojsku koja će se hvaliti kako niko nije kao Milo (odnosno da „oni bez Mila“ ne vrijede ni pišljiva boba); i treći, anliš d Milo da zbori o tome kako je izgradio državu toliko politički mlitavu i instutucionalno impotentnu da ona može opstati ako i samo ako on – *the Milo* – ostane na vlasti (odnosno da „Crna Gora bez Mila“ ne vrijedi ni pišljiva boba). Suština DPS marketinga jeste u tome da sopstvenu vladavinu (us)postavi kao *uslov* „vječnosti Crne Gore“. Kampanja im nikad nije bila gora, to stoji, ali istovremeno nikad nije bila ni istinitija: partijski anti-kadar svakim svojim nastupom pokazuju da DPS nije sveo samo državu Crnu Goru na jednu partiju, već je i tu partiju redukovao na jednog čovjeka. Te stoga nije ni čudo da su odradili *hard reset* sa izbornom listom tako što su „prikrivene DPS-ovce“ izveli iz ormara. Ali, džaba. DPS je možda stvorio stari partijski kadar koji se form(at)irao u Savezu kominista Jugoslavije, ali sva je prilika da će ovu partiju urušiti poltronski anti-kadar koji se o(ne)sposobio u njoj samoj.

„Crna Gora – start-up država.“

Demokratski front

Ako je suditi po reakcijama na društvenim mrežama, DF vodi najbolju kampanju. Postigli su nekoliko stvari: prvo, da on-line-zajednica sa nestrpljenjem iščekuje svaki naredni spot; drugo, da im se, kad niko ne gleda, na fore smiju i simpatizeri DPS-a; i treće, da se posprdaju i na sopstveni račun, pa tako izgube auru anti-držav(otvor)nog bauka koju vuku još od oktobarskih protesta. Međutim, svakim svojim spotom, nastupom i izjavom podsjetite nas da je Đukanović ipak taj koji ima *falus*. Čak im je i slogan „Mi ili On“, pa ispada da tamo neki „On“ vrijedi koliko i svi ti „mi“ (odnosno „oni“, ako ne podržavate DF). S druge strane, toliko prozivaju opoziciju da često pomislim da je „On“ zapravo Miodrag Lekić, ali izgleda da je DF zato metnuo Đukanovićev lik u slovo „O“ – kao podsjetnik. Sve u svemu, natjerali su DPS da *reaguje*: aktivisti vladajuće

partije počeli su da nose majice „Mi smo On“. Obično je DPS bila ta partija koja je postavljala pravila igre, a druge su pak bile te koje cupkaju po njenom taktu. Izgleda da je moguće izvrnuti odnose moći, makar privremeno. U svakom slučaju, ukoliko se crnogorsko biračko tijelo – kako živo, tako i ono mrtvo – odluči za „Njega“, siguran sam da će „oni“ koji sebe oslovljavaju sa „mi“ preuzeti odgovornost za poraz i, kao uvijek do sada, podnijeti ostavke. Nakon toga, neka sklope ugovor sa Netflixom, jer ovo izgleda kao sjajan tizer za neki novi sitkom:

„Volim i ja proteste... no trpim.“

Velika koalicija Ključ

Moja generacija imala je Družinu Prstena, a ova današnja ima – pa eto – Koaliciju Ključ. Poput družbe Gandalfove, i Goranovi se drugari skrivaju od oka javnosti i uglavnom se materijalizuju na recitalima po mjesnim zajednicama, tako da mi se čini da još nisu krenuli u kampanju. Ofišli, mislim. U kiber-prostoru se povremeno pojave u vidu kičastog logoa koji izgleda kao džingl „Nedeljnog popodneva“ tamo negdje s kraja devedesetih, a u jednom trenutku su imali i spot za koji sam bio ubijeden da je tizer za povratnički album Bojana Marovića. Osim toga, primijetio sam i ono *ključno*: da „ključari“ u svojim nastupima svako malo prave igre riječi na račun „ključa“. I dok iščekujemo da neko zapjeva „Kraljicu moga srca“ od Šabana i poigra se stihovima, dozvolite mi da vam otključam ezoterijske dveri gnoze: pođite na sajt bratstva Danilović, pronađite im grb, i šta vidite pri vrhu? Da, na gornjoj lijevoj strani vidite pticu koja je bila – *surprise! supplies!* – prvobitni logo DF-a iz 2012. godine. I da, na gornjoj desnoj strani vidite – *shazam!* – ključ! Kao Tolkin da im radi kampanju, velim vam ja. Elem, zli jezici vele da je „velika koalicija“ zapravo „neprirodna koalicija“, jer im je najmanji zajednički sadržalac to što su „protiv Đukanovića“. Istina, koalicija spaja tri nespojiva kosmička elementa: nominalno srpsko, nominalno crnogorsko i nominalno građansko. *The Infinity Stoners!* No, snažna mađija je snažna mađija – ista ona koja je ujedinila iste ove različitosti u borbi protiv Miloševića. Tada su isti ti zli jezici govorili da je to nešto najbolje ikad. Ukratko, „ključare“ posebno mrze oni „neutralni“ novinari i intelektualci koji će se za četiri godine naći na izbornoj listi DPS-a.

Demokratska Crna Gora

Tri smo stvari saznali iz promotivnih spotova Demokra(va)ta: prvo, da je mr Aleksa Bečić – magistar; drugo, da „našeg“ magistra Aleksu Bečića mnogo vole rodbina, komšiluk i random ljudi iz promotivnih spotova; i treće, da je nemoguće izgovoriti ime nosioca liste bez titule mu. Magistar! Iz medijskih smo nastupa pak saznali da partija ima na stotine posvećenih voajer... pardon, volontera koji su obišli sve domove u Crnoj Gori da bi propovjedali o spasenju. (Kad već nemamo Meksikonalds, može i Mimi. Kad oskudijevamo sa Jehovinim svedocima, dobre su i Demokrate.) Elem, snimili su i dva zaista dobra nastavka kulturnog spota „Aj’ polako!“, ali kao da se nisu primila u narodu kome fali onaj *low-fi* kursadžijski treš iz orginalne verzije. Međutim, iako imaju iznenađujuće slabu kampanju, aktivisti ove partije plijene svojom posvećenošću, znanjem i neiskvarenošću. I, za razliku od drugih stranaka, ova se ne doima kao usiljen pokušaj pomirenja apstraktnih Crnogoraca i apstraktnih Srba, već kao organizacija politički slovesnih bića posvećenih boljitku društva. I to je, čini mi se, jedna nova vrijednost u crnogorskom političkom prostoru – to da ljudi ne ulaze u politiku kao opterećeni pripadnici određene nacije, već kao autonomni građani. Poneki uđu u politiku i kao magistri, ali hej, niko nije savršen!

Socijaldemokratska partija

Čelni ljudi SDP-a su dugo razmišljali... Razmišljali su o tome koji bi slogan mogao da nadmaši „Otpor beznađu“ u kreativnom bezumlju. I tako su, devastirani porazom „zlatnih lavica“ u Riju, odlučili da državu daruju – svima! Besplatno! Dilema je samo oko toga da li će je dijeliti po modelu „masovne vaučerske privatizacije“ ili će je šerovati kao *torrent* fajl. Slogan „Država svima“ imao bi smisla da ga rabe, recimo, DF ili Demokrate, ali partija koja je maltene dvije decenije učestvovala u vršenju vlasti takvim sloganom samo podcrtava licemerje i priznaje saučesništvo u kreiranju države za povlašćene. I to je to, cijela kampanja SDP-a sastoji se u tome da „državotvorci“ hoće, sad pošto su izgubili poluge vlasti, državu da darivaju svima. „Država svima!“, dakle. Država se vjerovatno pita: „Gdje ste bili kad sam bila ničija?“ Svi se pak pitaju: „Podvode li nam ovo državu, da ve ne kunemo?“ S druge strane, mene kao građanina zanima koliko će ovoj partiji, koja se danas ponaša kao da protekle dvije decenije nije bila dio vlasti sa DPS-om, trebati da se nakon izbora postavi kao da nikada nije bila dio opozicije DPS-u.

Socijaldemokrate Crne Gore

Imaju drona. Posjeduju i logo. A kupili su i novu kameru. Ukratko, snimili su drona kako nosi partijsku im zastavu u nebesa, ЈТЖМ. Malo šta su (bli)mira kampanju (i suštinu) SD-a kao ta slika. Valjda ih je sramota da mašu crnogorskom zastavom nakon svega što su učinili državi koju ta zastava predstavlja. I to je sve što možemo saznati o ovoj partiji. To, i da su „glavni i odgovorni“ za nedovršeni projekat autoputa. Ipak su to ljevičari koji (deceniju i kusur) rade za interes (stranog) kapitala nauštrb sopstvenog društva i države. Poznati su još i kao „Stranka direktora“: sve će uraditi da bi ostali u foteljama. Ali baš sve, od podvođenja države hotelijerima do... [*warning: adult content*]. Dosljedno, nema što.

Pozitivna Crna Gora

Ona voli Zvezdu, oni vole Crnu Goru. Najviše! To je sve što znamo, ali to je i dovoljno. To da „pozitivci“ vole Crnu Goru. „Ljubav prema Crnoj Gori“, to ultimativno opravdanje za svaku štetu nanijetu crnogorskom društvu. Kad god slušam epske ispade o tome kako niko ne voli državu kao oni, samo su mi jedna fraza – „I'm your number one fan!“ – i jedna slika u glavi:

Srpska stranka

Partija čije promotivne spotove kao da je snimao neki crnogorski *über*-nacionalista i veliki zajebant. Dok prema kameri koračaju poput zombija i nemušto se obraćaju narodu u svom petodinarskom video-materijalu, aktivisti SS-a [*sic!*] čak su i obučeni kao sirotinjski klovnovi – ili su im odijela prevelika, ili su pak za nekoliko brojeva manja. Kao da se neko trudio da snimi spot u kome ništa „gospodsko“ i „urbano“ ne paše Srbima. Sve u svemu, u ovom spotu aktivisti SS-a izgledaju tačno onako kako prosječan Srbin (sa sjevera zemlje) izgleda u glavi prosječnog („urbanog“, srednjoklasnog) crnogorskog nacionaliste iz Podgorice. (Za razliku od SD-a, ovi nemaju para ni za drona.)

Stavovi izneseni u ovoj analizi nijesu nužno i stavovi Građanske alijanse.